

A woman and a young child are lying on their stomachs on a blue floor. The floor is decorated with large, stylized pink floral and leaf patterns. The woman is wearing a pink sweater and black pants, and the child is wearing a denim jacket and shorts. They are looking at each other and smiling.

Den levande staden

– så vill svenskarna leva, bo och dela framtiden

INNEHÅLL – DEN LEVANDE STADEN

<i>Förord</i>	04
<i>Om denna rapport</i>	07
KAPITEL 1	
<i>Bostaden – mellan ideal och verklighet</i>	08
KAPITEL 2	
<i>Kvarteret och närmiljön – vardagen tar plats</i>	20
KAPITEL 3	
<i>Stadskärnan – stadens gemensamma rum</i>	32
SAMMANFATTANDE REFLEKTION	
<i>Att forma miljöer för framtiden</i>	52

På den plats där Sigtunas kallbadhus en gång låg har en ny mötesplats vuxit fram. Här vid Mälarens strand möter historia samtid i en förvandling som knyter samman kulturarv, natur och stadsliv. Platsens unika läge mot söder och det öppna vattenrummet har tillvaratagits i gestaltningen för att platsen återigen ska bli den mötesplats den en gång var.

Innehåll.

FÖRORD – DEN LEVANDE STADEN

Hur vi utvecklar våra städer, byggnader och offentliga rum påverkar hur människor lever, rör sig, arbetar och möts i vardagen. För oss som formar byggnader, platser och stadsdelar innebär det ett ansvar att förstå vilka kvaliteter människor värdesätter – och hur arkitektur kan bidra till hållbara, attraktiva och långsiktigt fungerande miljöer.

Urbanisering, demografisk utveckling och förtätning fortsätter att förändra våra städer. Parallellt förändras förutsättningarna för hur vi bygger och utvecklar våra samhällen. Klimatförändringar, resursbrist och nya ekonomiska villkor ritar om spelplanen för bygg- och fastighetsbranschen, samtidigt som skiftet från expansiv nyproduktion till omställning av befintliga miljöer ställer nya krav på kvalitet, resurshantering och långsiktig samhällsutveckling. Vi befinner oss i en tid där mycket omprövas.

I årets rapport har vi fördjupat oss i hur svenskarna vill bo och leva framåt. Vår Novus-undersökning visar en tydlig riktning: en vilja att förena självständighet med gemenskap, närhet till natur med tillgång till stadens funktioner och en ökad medvetenhet om hur den byggda miljön påverkar livskvalitet och hållbarhet.

Många kvaliteter som värdesätts högst kan framstå som självklara, men är komplexa att förena i praktiken. Att skapa hållbara och attraktiva miljöer kräver långsiktighet, samarbete och ett helhetsperspektiv genom hela processen. Samtidigt ser vi hur frågor som grönska, biologisk mångfald, klimatanpassning och resilienta miljöer får allt större betydelse i synen på framtidens städer.

Det blir också tydligt att gestaltning, hållbarhet och genomförbarhet måste hänga ihop för att ambitioner ska bli verklighet, från första idé till färdig plats. Det handlar om att ta ansvar för hur byggnader och platser fungerar över tid och om att bidra till en byggnadskultur där varje projekt blir en del av något större – en långsiktig kvalitet i våra gemensamma livsmiljöer.

I den här rapporten delar vi med oss av svenska folkets syn på framtidens livsmiljöer och sätter resultaten i relation till de utmaningar och möjligheter som formar vår gemensamma framtid.

För i slutändan är det just det allt handlar om: hur vi skapar platser där människor vill leva.

Trevlig läsning!

Oskar Norelius, vd för White Arkitekter

The Erven är en ny hållbar trästadsdel i Hoofddorp utanför Amsterdam. Projektet är resultatet av en tävlingsvinst i slutet av 2025 och omfattar 519 bostäder och är en central del av den nya stadsutvecklingen Lincolnpark. Med en samtida tolkning av lokala traditioner kombinerar stadsdelen social hållbarhet, biobaserade material och cirkulära lösningar.

Om denna rapport

Lumi i Uppsala är ett av Sveriges mest ambitiösa återbruksprojekt. Den 22 000 kvadratmeter stora labb- och kontorsbyggnaden, som vi ritat för Vasakronan, har väckt stor internationell uppmärksamhet för sin kombination av gestaltning, banbrytande återbruk och ledande hållbarhetsprestanda.

DEN LEVANDE STADEN – INSIKTSRAPPORT 2026

Denna undersökning har genomförts av Novus på uppdrag av White Arkitekter mellan den 12–23 mars 2026. Den är statistiskt säkerställd och har 1010 respondenter mellan 18–79 år ur Novus Sverigepanel.

MEDVERKANDE EXPERTER

Louise Didriksson, landskapsarkitekt | Louise har i över 20 år arbetat med projekt i gränslandet mellan arkitektur, landskap och infrastruktur. Med lång erfarenhet som uppdragsledare driver hon processer där ekologiska värden utvecklas i samspel med sociala och kulturella kvaliteter. Som landskapsarkitekt drivs Louise av att skapa rika livsmiljöer, hållbara ekosystem och inbjudande offentliga rum. I sitt arbete kombinerar hon konstnärligt utforskande med ett tydligt fokus på minskad klimatpåverkan och demokratiska miljöer för människor, platser och framtida behov.

Gustav Fornwall, planarkitekt | Gustav har sedan 2009 arbetat med stadsplanering i planprocesser, utvecklingsplaner och tidiga skeden. Med en vana att identifiera knäckfrågor och verka för en helhetssyn i komplexa och visionsstyrda projekt arbetar Gustav i detaljplaneprocesser åt både kommunala beställare och som uppdragsledare i framtagandet av underlag till detaljplaner. Som stadsplanerare drivs han av att utforska teman som framtidens mobilitet, ekosystemtjänster och social infrastruktur för att skapa bättre livskvalitet i framtidens städer.

Anna Graaf, hållbarhetschef | Anna började som miljöspecialist på White år 2001 och är sedan 2012 företagets hållbarhetschef. Hon är även ledamot i regeringens *Delegation för cirkulär ekonomi*, som enda representant från bygg- och fastighetssektorn. Anna är civilingenjör och har drivit och utvecklat miljö- och hållbarhetsfrågor inom arkitektur, bygg och stadsplanering i över 25 år. Hon utsågs till Årets person inom hållbart byggande vid Sweden Green Building Awards, 2024.

Kristoffer Roxbergh, arkitekt | Kristoffer har en arkitektexamen från Chalmers Tekniska Högskola och har arbetat som arkitekt i 20 år. Med fokus på kundnytta drivs han av att tillsammans med övriga teamet leverera engagerande arkitektur, främst inom bostäder. Han har varit ansvarig arkitekt för bland annat multiBO – en, vid genomförandet, ny modell för studentbostäder i syfte att motverka ensamhet genom att förena människor och även varit en del av Boverkets expertgrupp för student- och ungdomsbostäder.

Anders Tväråna, arkitekt | Anders har lång erfarenhet av ny- och ombyggnadsprojekt för kontor och laboratorier, från tidiga skeden till detaljprojektering. Med praktisk kunskap om byggprocessen och en stark formkänsla driver han projekt där gestaltning, genomförbarhet och hållbarhet vägs samman. Som arkitekt har Anders varit drivande i flera projekt med höga hållbarhetsambitioner, bland annat Magasin X – Sveriges största kontorshus med massivträstomme och kontorshuset Lumi, landets största återbruksprojekt.

Viktoria Waldin, socialantropolog | Viktoria är socialantropolog och har arbetat med social hållbarhet inom arkitektur och stadsutveckling sedan 2008. Hon drivs av att skapa jämlika, tillgängliga, demokratiska miljöer, där människors beteende och behov står i fokus. Hon engageras tidigt i projekten och genomför bland annat intervjuer, workshops, medborgarmöten och kulturalyser för att ta reda på var behoven finns. Viktoria har bland annat arbetat med Kirunas stadsomvandling och med ett flertal projekt som bygger på vårt internationellt uppmärksammade forskningsprojekt Flickrum – Places for Girls.

Bostaden.

KAPITEL 1 BOSTADEN – MELLAN IDEAL OCH VERKLIGHET

Våra hem är mer än en plats att bo på. De rymmer våra liv, vår vardag, vår återhämtning och våra framtidsdrömmar. Hur vi bor påverkar vår hälsa, våra relationer och vår möjlighet att leva hållbart. Bostaden är därför inte bara en privat fråga, utan en central del av samhällsutvecklingen.

Bostadsmarknaden befinner sig i en tid av förändring. Efter flera år av låg byggtakt, höga byggkostnader och minskad rörlighet på bostadsmarknaden står bostadsfrågan åter högt på agendan. I valörelsen diskuteras nya vägar framåt – från nyligen förändrade bolåneregler till hur fler bostäder ska kunna byggas och bli tillgängliga för fler. Samtidigt pekar Boverket på ett behov av omkring 500 000 nya bostäder fram till 2033 för att möta efterfrågan och hantera det underskott som byggts upp.

Parallellt förändras också regelverken. De nya byggregler som infördes 2025, med ett större fokus på funktionskrav än detaljerade anvisningar, börjar nu få genomslag i praktiken.

Det öppnar upp för mer flexibla och anpassningsbara bostäder, men innebär också att ett större ansvar flyttas från regelverk till branschens aktörer. När kraven blir mindre detaljstyrda blir det viktigare att förstå hur människor lever, vad de faktiskt efterfrågar och hur bostäder behöver fungera över tid.

Det innebär också att arkitektens roll blir viktigare. Det handlar inte bara om att gestalta bostäder, utan om att utveckla miljöer som är ekonomiskt genomförbara, socialt hållbara, klimat-anpassade och resurseffektiva och som håller över tid.

I slutändan handlar det om att skapa förutsättningar för ett gott liv – för fler, genom hela livet.

När vi skapade Koggens Gränd såg vi en möjlighet att driva utvecklingen framåt på den svenska bostadsmarknaden. White agerade både kund och arkitekt för de 31 ägarlägenheterna – ett gyllene tillfälle att tänja på gränserna när det gäller bostadsdesign. Här är varje boende unikt och anpassningsbart i det oändliga.

40%

av svenskarna vill
helst bo i en stad.

Kvarteret Sjöporten i Malmö är ett bostadsområde där modern arkitektur möter områdets industriella historia. Platsen, med sin bakgrund inom varvsindustri och biltillverkning, har utvecklats till en mångfacetterad stadsmiljö.

Så vill vi bo

Hur vi vill bo är inte längre lika självklart som tidigare. Vår undersökning visar att 40 procent av svenskarna helst vill bo i en stad inom de närmaste tio åren, medan 35 procent föredrar landsbygden.

Det pekar på en balanserad syn på boendet, där stadens tillgänglighet och landsbygdens livskvalitet står mot varandra. Det illustrerar också de målkonflikter som präglar dagens stadsutveckling – mellan täthet och livskvalitet, mellan tillgänglighet och yta, och mellan individens önskemål

och stadens långsiktiga hållbarhet. Att hantera dessa avvägningar är en gemensam uppgift för arkitekter, kommuner och utvecklare, där arkitektens roll är att omsätta behoven till livsmiljöer som fungerar i vardagen och håller över tid.

Samtidigt är preferenserna kring boendeform fortsatt tydliga, men mer nyanserade än tidigare.

Villan är fortfarande det enskilt mest efterfrågade boendet, men en stor andel kan tänka sig andra boendeformer. Det tyder på att idealen håller på att breddas och att fler är öppna för alternativa sätt att bo, särskilt i ett längre tidsperspektiv.

– Villanormen är fortsatt stark i många grupper. Samtidigt vill många bo centralt och ha tillgång till stadens service. Det skapar en inneboende konflikt i hur vi planerar våra städer. Kan vi uppfylla villadrommen i flerfamiljshus i staden? Kan vi hitta nya lösningar på människors behov – som uthyringsdelar när släkt och vänner kommer på besök eller marklägenheter med egen ingång och uteplats? Där har vi en stor uppgift framför oss, för bilberoende villaområden med enbart bostäder skapar varken en levande och attraktiv stad eller ett miljömässigt hållbart samhälle, säger Kristoffer Roxbergh, arkitekt.

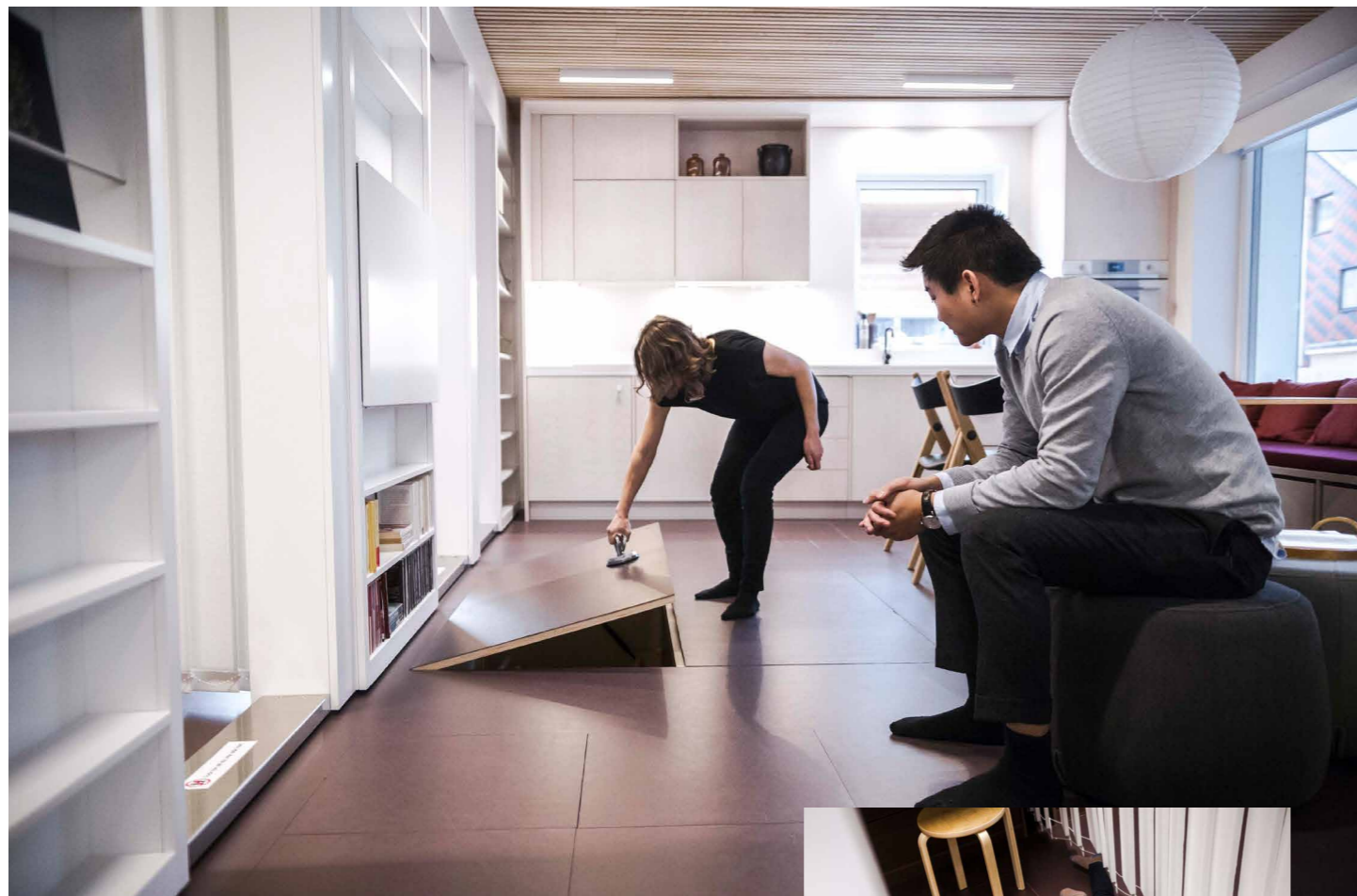
Fler tycker i dag kunna se sig i ett mer urbant eller yteffektivt boende, förutsatt att det kan erbjuda de kvaliteter som traditionellt förknippas med villan. Det handlar i allt mindre utsträckning om ett val mellan stad eller land och i allt högre grad om att hitta en livsmiljö som kombinerar tillgänglighet, flexibilitet och livskvalitet.

TOPPLISTA

Hur svenskarna helst vill bo inom tio år

1. VILLA – 38%
2. LÄGENHET – 31%
3. GÅRD/STUGA – 18%
4. RADHUS/PARHUS – 10%

Bostadskvarter 7 ingår i första etappen av Stockholm Wood City – världens största trästadskvarter. Tre flerbostadshus i massiv trästomme och träfasad, 80 lägenheter, och ett genomgående barnperspektiv som format varje del av kvarteret.

Vad gör du om du behöver en trebäddslägenhet den ena veckan, och en enrummare nästa? Vårt forskningsprojekt Drömlägenheten utforskar nya sätt att uppnå ett flexibelt och hållbart boende. En helt ny boendetyyp som tillgodoser människors behov i livets alla skeden.

"Vi behöver skapa bostäder som inte är statiska, utan som kan förändras tillsammans med människorna som bor där. Det handlar om planlösningar som kan skifta funktion över tid, om möjligheten att hyra ut delar av bostaden eller skapa plats för fler generationer, och om att bygga strukturer som håller över flera livsskeden. Den typen av flexibilitet är en nyckel för att skapa långsiktigt hållbara bostäder."

Närheten som formar vardagen

Vad vi vill ha nära oss är avgörande för hur vi väljer att bo. Här är bilden tydlig: naturen står i centrum.

Att naturen toppar listan, långt före stadsliv och kultur, som hamnar på en sjätteplats, bekräftar en långsiktig trend där tillgång till grönska har blivit en grundläggande kvalitet i boendet.

– Närhet till natur handlar inte bara om rekreation. Inom neurodesign och forskning om hjärnhälsa ser vi allt tydligare hur grönska och tillgång till natur kan bidra till minskad stress, bättre återhämtning och stärkt välbefinnande. Det påverkar både vår hälsa och hur vi fungerar i vardagen. Samtidigt handlar det om vardagens små kvaliteter – att kunna ta en promenad, vistas i grönska och ha tillgång till dagsljus. När vi planerar bostadsmiljöer behöver vi därför se grönstruktur som en lika självklar del av infrastrukturen som gator och byggnader, säger Anna Graaf, hållbarhetschef.

Vardagsnära funktioner som service, arbete och kollektivtrafik värderas högt. Det pekar mot en fortsatt efterfrågan på den nära staden, där flera behov kan mötas inom kort avstånd och vardagslivet kan organiseras effektivt.

Samtidigt finns det tydliga skillnader i vad olika grupper värderar. Kvinnor anger i högre utsträckning än män att närhet till kollektivtrafik är viktigt, vilket kan kopplas till både vardagslogistik och upplevd trygghet. I storstadsregioner, särskilt i Stockholm, är detta ännu mer uttalat – där tillgång till kollektivtrafik blir en avgörande del av både tillgänglighet och livskvalitet i vardagen.

Bostaden ska ge mer

Bostaden har fått en allt större roll i människors liv. Den ska inte bara rymma vardagen, utan också arbete, återhämtning och sociala sammanhang.

Vår undersökning visar att det framför allt är de privata kvaliteterna som värderas högt. Samtidigt ökar intresset för mer långsiktiga kvaliteter, som energieffektivitet och klimatanpassning. Nästan var fjärde lyfter behovet av lösningar som hanterar värmeböljor och skyfall.

– Det är intressant att kvaliteter kopplade till utemiljö och grönska värderas så högt. Tillgång till grönska och möjlighet att vistas utomhus påverkar både vårt välbefinnande och vår fysiska och mentala hälsa positivt. Samtidigt är det glädjande att energi-effektiva lösningar värderas högt, eftersom det är en viktig miljö- och klimatfråga och något som de nya byggreglerna ställer ännu högre krav på, berättar Anna.

Intresset för gemensamma ytor och delningslösningar är fortsatt relativt lågt. Resultatet antyder att många i första hand prioriterar privata kvaliteter i boendet, även om delade funktioner i många fall kan bidra till mer yt- och resurseffektiva bostäder och ge tillgång till sociala kvaliteter som annars kan vara svåra att skapa i tätare urbana miljöer.

Flexibilitet för ett föränderligt liv

Ett tydligt behov är möjligheten att anpassa bostaden över tid. 17 procent av svenskarna, och närmare var fjärde kvinna, lyfter flexibla rum som en viktig framtida kvalitet.

Det speglar ett samhälle där livssituationer förändras snabbare än tidigare – från distansarbete och nya familjekonstellationer till ett ökat behov av att kunna bo kvar längre i samma bostad.

– Vi behöver skapa bostäder som inte är statiska, utan som kan förändras tillsammans med människorna som bor där. Det handlar om planlösningar som kan skifta funktion över tid, om möjligheten att hyra ut delar av bostaden eller skapa plats för fler generationer, och om att bygga strukturer som håller över flera livsskeden. Den typen av flexibilitet är en nyckel för att skapa långsiktigt hållbara bostäder, säger Kristoffer Roxbergh, arkitekt.

Flexibilitet blir därmed inte bara en funktion – utan en förutsättning för långsiktigt relevans.

17%

lyfter flexibla rum som en viktig framtida kvalitet.

TOPPLISTA

Vad svenskarna vill bo nära inom de närmsta tio åren

1. NATUR OCH GRÖNOMRÅDEN – 56 %
2. SERVICE OCH HANDEL – 40 %
3. FAMILJ OCH SLÄKT – 36 %
4. ARBETSPLATS – 31 %
5. KOLLEKTIVTRAFIK – 30 %

I FOKUS

Neurodesign

Neurodesign förenar hjärnforskning med arkitektur och design för att bidra till miljöer som främjar hälsa och välbefinnande. Genom att förstå hur hjärnan påverkas av ljus, grönska, olika material, ljud och rumslighet kan vi utforma byggnader och stadsmiljöer som minskar stress, ökar trygghet och stärker människors välmående.

TOPPLISTA

Viktigast i framtidens bostad

1. EGEN UTEPLATS/BALKONG/TERRASS – 62 %
2. EGEN PARKERINGSPLATS – 42 %
3. ODLINGSMÖJLIGHETER – 32 %
4. ENERGIEFFEKTIVITET – 30 %
5. HANTERING AV KYLA, VÄRMEBÖLJOR OCH SKYFALL – 24 %

Den senaste etappen i omvandlingen av Gascoigne Estate i Barking, östra London, är nu färdigställd. Projektet tillför hundratals nya prisvärda bostäder, utformade utifrån skandinaviska principer för jämlikt boende, hållbarhet och välbefinnande – med fokus på gröna miljöer, familjeliv och inkluderande stadsutveckling.

I smäländska Torsås satsar man på nya, attraktiva bostäder för sina årsrika invånare. White har utformat trygghetsboendet Snödroppen – med höga hållbarhetsambitioner och en tydlig förankring i lokala träbyggnadstraditioner. Genom omsorgsfull gestaltning har vi skapat en miljö som främjar trygghet och självständighet på äldre dagar.

Ett boende för hela livet

Antalet personer över 80 år väntas öka kraftigt de kommande tio åren, vilket ställer stora krav på bostadsmarknaden. Samtidigt visar utvecklingen att allt färre får plats i traditionella äldreboenden, som i allt högre grad riktar sig till personer med omfattande vårdbehov. Det finns ett stort behov av bostäder som fungerar genom livets olika skeden, inte minst i takt med att befolkningen åldras.

Parallellt visar vår undersökning att svenskarna ser ett starkt behov av både självständighet och gemenskap – som tar sig olika uttryck.

34 procent vill bo kvar i ett eget boende utan gemensamma ytor, samtidigt som en stor andel kan tänka sig olika former av gemenskapsboenden.

– Vi ser ett skifte där boendet för äldre inte bara handlar om omsorg, utan om livskvalitet. Många vill fortsätta leva ett aktivt liv med sociala sammanhang, samtidigt som trygghet och tillgänglighet är avgörande. Det handlar också om att bryta ensamhet och skapa miljöer där människor möts naturligt i vardagen – inte som ett tillval, utan som en integrerad del av boendet, säger Viktoria Walldin, socialantropolog.

De viktigaste faktorerna i ett framtida seniorboende är också tydliga: närhet till natur, service och en bostad som går att bo kvar i över tid.

Det ställer krav på ett helhetsperspektiv – från stadsplanering till den enskilda bostaden.

– När vi planerar för äldre behöver vi börja i det större sammanhanget. Bostäder för äldre måste placeras i lägen där människor har nära till service, kollektivtrafik och sociala sammanhang, så att man kan fortsätta vara en del av samhället. Samtidigt blir närmiljön och bostadens utformning allt viktigare. Ju äldre vi blir, desto mer avgörande blir detaljer som

tillgång till grönska, sittplatser, dagsljus och möjligheten att röra sig tryggt i vardagen, säger Kristoffer Roxbergh, arkitekt.

– Vi behöver också skapa bostäder som klarar flera funktioner över tid. Det handlar om planlösningar som fungerar både för vardagsliv och för vård, om kök och badrum som är genomtänkta i detalj och om att säkerställa att det finns utrymme för hjälpmedel och nya behov som kan uppstå. Men vi får inte tappa de grundläggande kvaliteterna som ljus, utblickar och känslan av ett hem. Det är i den balansen som vi kan skapa bostäder som ger både trygghet och värdighet, fortsätter Kristoffer.

Sammantaget innebär det ett växande behov av fler och bättre mellanformer – boenden som kan avlasta traditionella äldreboenden och samtidigt erbjuda hög livskvalitet.

Mot en mer anpassningsbar bostad

Årets undersökning visar att synen på boendet breddas. Det handlar inte längre bara om var vi bor – utan i allt högre grad om hur vi vill leva.

Efterfrågan på det egna, naturnära boendet är fortsatt stark, men kombineras med ökade krav på flexibilitet, hållbarhet och närhet till vardagens funktioner. För att möta dessa behov krävs bostäder som kan anpassas över tid och fungerar i olika livsskederna. Här spelar arkitekturen en avgörande roll.

Att förstå och tolka dessa förändrade behov blir en nyckel för att skapa bostäder som inte bara svarar mot dagens efterfrågan – utan som också är relevanta för framtidens samhälle.

34%

av den äldre befolkningen vill bo kvar i ett eget boende utan gemensamma ytor.

"Vi ser ett skifte där boendet för äldre inte bara handlar om omsorg, utan om livskvalitet. Många vill fortsätta leva ett aktivt liv med sociala sammanhang, samtidigt som trygghet och tillgänglighet är avgörande. Det handlar också om att bryta ensamhet och skapa miljöer där människor möts naturligt i vardagen – inte som ett tillval, utan som en integrerad del av boendet."

I FOKUS

Boende för alla

Ett hem är mer än väggar och kvadratmeter. Det är platsen där vardagen tar form, där vi vilar, umgås, arbetar och lever våra liv. Hur bostäder utformas påverkar därför inte bara hur vi bor, utan hur vi mår, möts och fungerar i samhället. På White utgår vi från människan i allt vi gör. Vi ritade bostäder för olika liv, olika behov och olika skeden i livet – från det första egna boendet till ett hem att åldras i. Målet är att skapa miljöer där fler kan känna sig hemma, där människor möts och där livskvalitet får ta plats i vardagen. För oss handlar inkluderande bostadsarkitektur om att förstå sammanhang; hur bostaden hänger ihop med kvarteret, staden och det liv som levs däremellan. Det handlar om att lyssna, vara nyfiken och att se möjligheter i det som ännu inte är givet.

Det är så vi skapar bostäder som håller över tid – för fler.

LÄS MER:

Få uppdrag speglar Whites ambition lika väl som Hjällbo. Samhällsbyggande i ordets rätta bemärkelse – från stadsnivå till detalj. I våras invigdes Hjällbo Centrum officiellt, tillsammans med Hjällboborna och uppdragsgivaren GöteborgsLokaler.

Kvarteret och närmiljön.

KAPITEL 2 KVARTERET OCH NÄRMILJÖN – VARDAGEN TAR PLATS

Kvarteret och närmiljön är länken mellan bostaden och staden. Det är här vardagslivet tar plats – där vi rör oss, möter andra och får livspusslet att gå ihop. Här blir frågor om trygghet, rörelse, mobilitet och gemenskap konkreta. Hur dessa miljöer utformas har stor betydelse för både livskvalitet och hur väl staden fungerar över tid.

Hur människor upplever sin närmiljö har stor betydelse för hur ett samhälle fungerar. Platser som upplevs trygga ökar möjligheten att röra sig fritt, delta i det offentliga livet och känna tillhörighet. I vår Novus-undersökning uppger en övervägande majoritet av svenskarna att de känner sig trygga i sin närmiljö. Hela 96 procent svarar detta, och av dessa svarar så många som 52 procent att de känner sig mycket trygga.

– Att så många uppger att de känner sig trygga i sin närmiljö är väldigt positivt. Samtidigt är trygghet en så grundläggande kvalitet att ambitionen måste vara att alla ska känna sig trygga – oavsett var man bor eller vem man är. Vi vet också att upplevelsen kan skilja sig mellan olika platser och grupper, säger Viktoria Walldin, socialantropolog.

– Trygghet handlar i grunden om att människor ska kunna ta plats i sin närmiljö och känna att det offentliga rummet tillhör dem. När platser är överblickbara och fyllda av vardagsliv ökar möjligheten att röra sig fritt och delta i det gemensamma livet.

Vid Lundbystrands färjeläge i Göteborg har vi tillsammans med textilkonstnären Emelie Röndahl skapat en utsmyckning i form av repväv som kopplar till platsens historia med varv och sjöfart. Whites medarbetare har under flera kvällar kombinerat afterwork med att för hand knyta de långa repen.

Det handlar inte om enskilda åtgärder, utan om att skapa miljöer som används och upplevs som levande över tid. På så sätt blir trygghet en fråga om jämlik tillgång till staden, fortsätter Viktoria.

Det som främst bidrar till att svenskarna känner trygghet är faktorer som bra belysning, grönska och närvaro av andra människor. Men resultaten pekar också på något större: trygghet uppstår inte genom enskilda insatser, utan genom hur platser planeras och används.

När stadsmiljöer utformas med blandade funktioner, aktiva bottenvåningar och tydliga stråk skapas förutsättningar för rörelse och vistelse under stora delar av dygnet. Det är i dessa flöden av människor, i det vardagliga stadslivet, som trygghet växer fram.

96%

av svenskarna upplever
att de känner sig trygga
i sin närmiljö.

På White motiveras vi av att jobba med samhällsbyggande – från de stora strukturerna ner till detaljerna. Vi vill bidra till upplevelserika och vackra samhällen med en stadsväv som håller ihop, socialt såväl som i sin byggda struktur. Få uppdrag passar så väl in på denna ambition som de vi haft glädjen att bidra till i stadsdelen Hjällbo i Göteborg. I våras var det dags för den officiella invigningen av områdets hjärta, Hjällbo Centrum, med firande tillsammans med Hjällboborna och uppdragsgivaren GöteborgsLokaler.

SEMINARIUM

Så bygger vi motståndskraftiga och attraktiva städer

Hur bygger vi städer som står starka i en osäker tid? Under vårt frukostseminarium i höstas 2025 möttes experter från forskning, myndigheter och näringsliv för att diskutera vägar mot ökad trygghet, resiliens och livskvalitet.

TA DEL AV INSPELNINGEN OCH DE VIKTIGASTE INSIKTERNA:

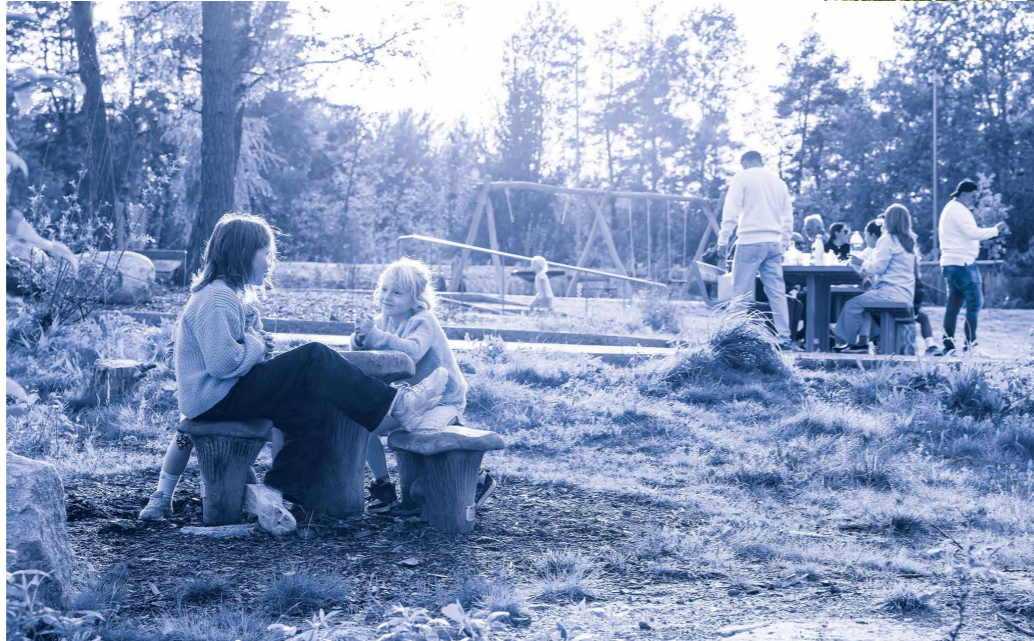

TOPPLISTA

Vad bidrar/skulle bidra mest till att du känner/skulle känna dig trygg i din närmiljö

1. BRA BELYSNING PÅ ÖPPNA PLATSER, T.EX. PARKER, TORG OCH GÅNGSTRÅK – 46%
2. GRÖNSKA, TRÄD OCH PARKER SOM GÖR STADSMILJÖN TRIVSAM OCH LEVANDE – 44%
3. NÄRVARO AV ANDRA MÄNNISKOR OCH FOLKLIV UNDER STORA DELAR AV DYGNET – 42%
4. NÄRHET TILL KOLLEKTIVTRAFIK – 38%
5. TYDLIGA GÅNGSTRÅK, LÄTT ATT HITTA OCH BRA SIKT – 32%

Västergårdsparken är en ny stadsdelspark i det framväxande Järvastaden i Solna. Här har ett område med tät skog i kuperad terräng förvandlats till en inbjudande, grön och multifunktionell park för alla. Parken har utformats för att stärka både sociala och ekologiska värden i Järvastaden och resultatet av dialog där invånarna bland annat efterfrågade trygga platser för unga.

Krämt och närmljön.

Idrottsplatser för rörelse och gemenskap

Idrottsplatser är en central del av våra vardagsmiljöer. Tillgången till dem påverkar både folkhälsa, trygghet och möjligheten till sociala möten. När de finns nära där människor lever sina liv kan de bidra till att fysisk aktivitet blir en naturlig del av vardagen, samtidigt som de skapar trygga och levande platser.

Samtidigt råder det i dag brist på idrottsanläggningar runt om i landet, en fråga som aktualiserats genom regeringens satsningar på nya idrottsmiljöer. Bristen visar sig i vår undersökning där en av fyra svenskar uppger att det finns för få idrottsplatser i det egna närområdet. Det som framför allt efterfrågas är simhallar, utegym och infrastruktur för friluftsliv, såsom uppmärkta stråk samt vind- och regnskydd.

– Hur vi utformar våra miljöer påverkar både hur vi rör oss och hur vi möts i vardagen. Med genomtänkt gestaltning kan vi skapa förutsättningar för fysisk

aktivitet, inte bara på idrottsplatser, utan också på skolgårdar, i bostadsområden, parker och på torg. Det handlar om att integrera rörelse i det dagliga livet och samtidigt skapa platser där människor möts, oavsett ålder och bakgrund. På så sätt blir arkitekturen en viktig del i arbetet för både folkhälsa och social hållbarhet, säger Gustav Fornwall, planarkitekt.

– När vi rör oss allt mindre blir tillgången till idrottsplatser och miljöer för rörelse en viktig samhällsfråga. För att skapa inkluderande miljöer som fungerar över tid krävs samarbete mellan arkitekter, stadsplanerare, kommuner, idrottsföreningar och andra aktörer.

25%

*anser att det finns en
brist av idrottsplatser
i sitt närområde.*

TOPPLISTA

Vilken typ av idrottsanläggningar skulle svenskarna vilja se mer av i sitt närområde?

1. SIMHALL – 19%
2. UTEGYM – 16%
3. INFRASTRUKTUR FÖR FRILUFTSLIV – 15%
(Lex. uppmärkta stråk och spår, vind- och regnskydd)
4. SPORTHALL – 11%
(för sporter som basket, handboll, innebandy, volleyboll)
5. SKRIDSKOBANA UTOMHUS – 10%

På Bornholm är den lilla hamnstaden Hasle känd för sina varaktiga solnedgångar med magiska färger. Hasle havsbad var startskottet för att sätta staden på kartan och få turismen att blomstra. En social samlingspunkt i havet där människor i alla åldrar, oavsett bakgrund kan koppla av och njuta av havet, vindarna och solnedgången.

"När vi rör oss allt mindre blir tillgången till idrottsplatser och miljöer för rörelse en viktig samhällsfråga. För att skapa inkluderande miljöer som fungerar över tid krävs samarbete mellan arkitekter, stadsplanerare, kommuner, idrottsföreningar och andra aktörer."

Södermalmstorg är en av de mest betydelsefulla pusselbitarna i omvandlingen av nya Slussen i Stockholm. Från att länge ha präglats av komplexa trafiklösningar och tekniska strukturer har platsen omformats till ett mer inbjudande och levande stadsrum, där grönska och människor får företräde. Torget har blivit en nod mellan stadens nivåer, där öppna siktlinjer låter vattnet och utsikten träda fram som aldrig förr.

35%
av svenskarna kan tänka sig att byta ut bilen mot ett mer hållbart färdmedel.

Fyra av tio tar bilen till jobbet

I takt med att våra städer växer ökar också konkurrensen om marken. Samtidigt dominerar bilen fortfarande stora delar av stadens ytor, vilket påverkar både våra resvanor och hur stadens gemensamma rum kan användas. Hur vi rör oss i vardagen handlar sällan enbart om individuella val, utan mer om hur staden är byggd och för vem.

Vår undersökning visar att 42 procent av svenskarna vanligtvis tar sig till jobbet med bil. En av tre kan dock tänka sig att byta ut bilen mot ett annat färdmedel, där viljan att bidra till en hållbar utveckling är en av de främsta anledningarna. Bland dem som inte kan tänka sig att byta ut bilen uppger 23 procent att alternativa färdmedel tar för lång tid medan 18 procent pekar på bristande kollektivtrafik. Det visar att det finns en stor potential för förändring, men att den i hög grad är beroende av hur städer planeras och vilka alternativ som erbjuds i vardagen.

– För att förändra hur vi rör oss behöver vi se över hur staden prioriteras och planeras. Om fler ska välja bort bilen krävs en infrastruktur som underlättar för mer hållbara färdmedel, såsom gång- och cykelbanor och en välfungerande, prisvärd och utbyggd kollektivtrafik, berättar Gustav Fornwall, planarkitekt.

När fler människor lever sina liv i städer förändras också kraven på hur de utformas. Urbanisering tillsammans med ökade klimatmål, nya regelverk och initiativ som EU-kommissionens New European Bauhaus driver på utvecklingen mot stadsmiljöer som är mer hållbara, tillgängliga och välfungerande i vardagen. Inom New European Bauhaus lyfts bland annat offentliga rum som stödjer hållbara färdmedel och ger plats för grönska, vistelse och möten. För att skapa utrymme för dessa kvaliteter behöver också bilens dominans i staden minska.

– Hur vi transporterar oss i våra städer påverkar både klimatet, miljön och människors hälsa. Trots det präglas många stadskärnor fortfarande av hårt trafikerade vägar som skapar barriärer mellan människor och platser. Om vi i stället omvandlar dessa stråk till offentliga rum kan vi knyta ihop stadsdelar, stärka stadslivet och skapa mer hållbara och inkluderande miljöer, fortsätter Gustav.

TOPPLISTA

Detta skulle få fler att välja kollektivtrafiken

1. LÄGRE BILJETTPRISER – 47%
2. FLER AVGÅNGAR – 24%
3. FÄRRE/SMIDIGARE BYTEN PÅ VÄGEN – 16%
4. TIDABELLER SOM FÖLJS, FÄRRE FÖRSENINGAR – 14%
5. FLER/NYA LINJER/KOMMUNIKATIONER TILL UTFLYKTMÅL UTANFÖR STADSKÄRNAN – 14%
(t.ex. till badplatser, naturreservat m.m.)

TOPPLISTA

Detta skulle få svenskarna att byta ut bilen mot annat färdmedel

1. FÖR ATT DET ÄR KOSTSAMT ATT HA OCH ANVÄNDA BIL – 34%
2. FÖR ATT BIDRA TILL EN HÅLLBAR UTVECKLING – 34%
3. FÖR ATT DET ÄR OSMIDIGT ATT KÖRA OCH/ELLER PARKERA I MIN STAD – 11%

I FOKUS

Ljusdesign

Ljus är en viktig aspekt för hälsa och välbefinnande, för trygghet och gemenskap, för klimatet och den biologiska mångfalden. Ljuset ger liv till arkitekturen och för att ta tillvara på ljusets möjligheter fullt ut behöver dagsljus och elljus samspela med den byggda miljön och ingå som en integrerad del. Med ljuset som verktyg utvecklar vi hållbara livsmiljöer som inspirerar och inkluderar. Vår vision är att bidra till en arkitektur som berör och sätter livet i centrum. Dygnet runt.

LÄS MER:

Med Badhusbryggan i Sigtuna har vi skapat en mötesplats vid Mälarens strand. När mörkret sänker sig in finner sig en vilande stämning på platsen som tagits tillvara i ljussättningen. För att ge möjlighet att uppleva stjärnhimlen har platsen längst ut på bryggan avsiktligt lämnats obelyst.

KAPITEL 3 STADSKÄRNAN – STADENS GEMENSAMMA RUM

I takt med att allt mer av vår vardag, handel, arbete och service, kan ske digitalt förändras också stads kärnans roll. Det skapar en ny utgångspunkt för stadsutvecklingen: det som inte kan digitaliseras blir desto viktigare. Det fysiska rummet, det sociala livet och den gemensamma miljön blir stads kärnans främsta värden. För att staden ska vara levande krävs därför att stads kärnan är en plats där människor vill vara, mötas och återvända till.

En levande stads kärna attraherar en mångfald av invånare, besökare och företag som alla spelar en viktig roll för hur staden upplevs. Men vad är det egentligen som gör att människor vill vistas där? I vår undersökning ställde vi därför frågan vad svenskarna vill se mer av i sin närmaste stads kärna. Högst upp på listan hamnar grönska och planteringar, det uppger 40 procent. Grönska och planteringar toppade även listan när vi ställde samma fråga 2023 och 2025.

– Ju mer urbana våra städer blir, desto större blir behovet av grönska. Samtidigt är skyddet av grönska och ekosystemvärden i dagens stadsutveckling ofta för svag. För att skapa hållbara stadsmiljöer

över tid behöver grönskastrukturer planeras in tidigt och ges större tyngd i planering. Parker, trädplanterade stråk och andra gröna mötesplatser är en viktig förutsättning för människors hälsa, trivsel och stadens klimatanpassning, säger Louise Didriksson, landskapsarkitekt.

40%

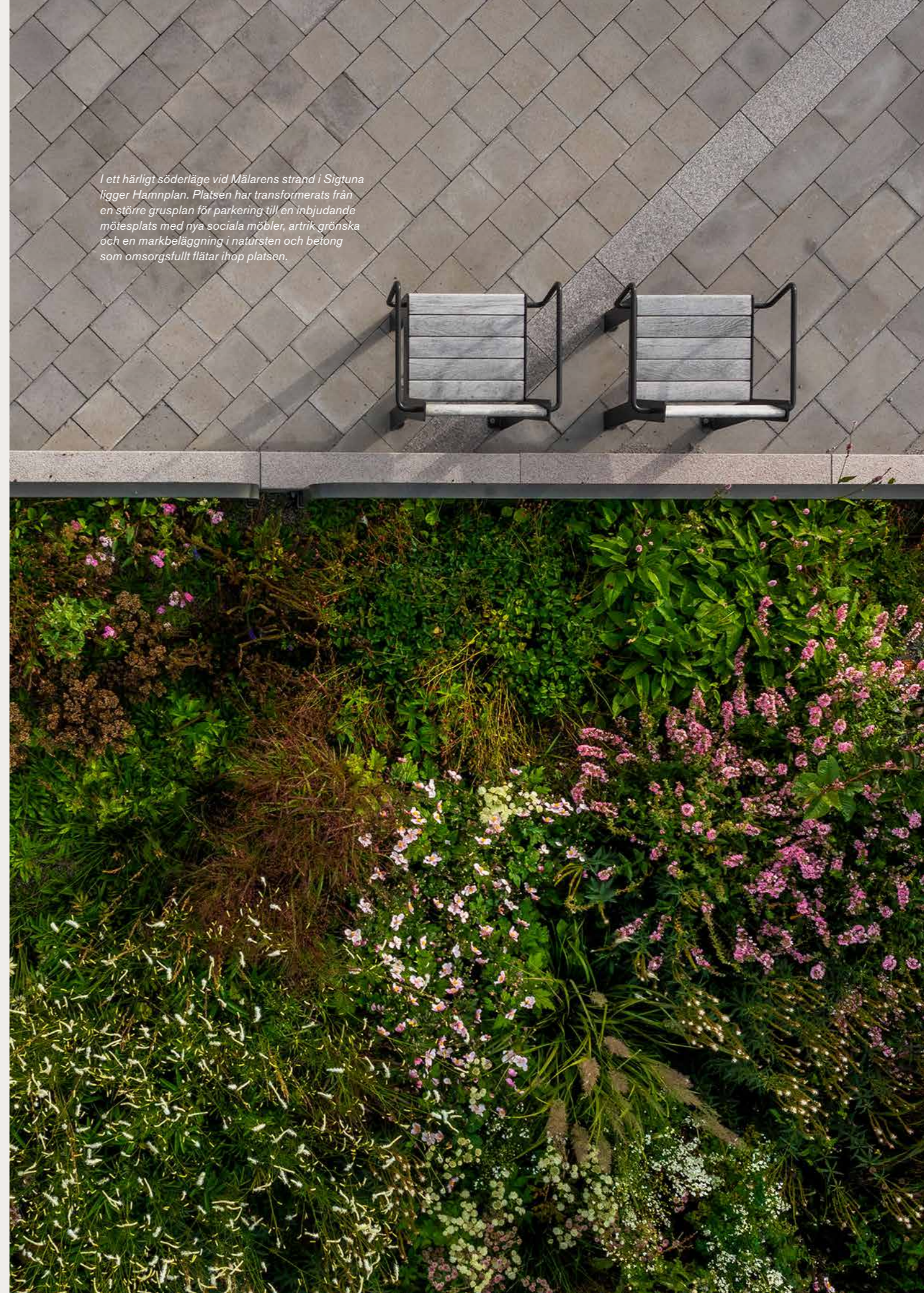
av svenskarna önskar mer grönska och planteringar i stads kärnan.

Längs strandpromenaden utmed Hammarbykanalen och Årstaviken, alldeles utanför Whites kontor Katsan i Stockholm, ligger Hamntorget. Här gick vi ihop med grannarna Folksam och Trädgården/Huset under bron för att skapa ett mer attraktivt, tryggt och levande område kring Skanstullsbron och Skansbron.

Stads kärnan.

"Ju mer urbana våra städer blir, desto större blir behovet av grönska. Samtidigt är skyddet av grönska och ekosystemvärden i dagens stadsutveckling ofta för svag. För att skapa hållbara stadsmiljöer över tid behöver grönstrukturer planeras in tidigt och ges större tyngd i planering. Parker, trädplanterade stråk och andra gröna mötesplatser är en viktig förutsättning för människors hälsa, trivsel och stadens klimatanpassning."

I ett härligt söderläge vid Mälarens strand i Sigtuna ligger Hamnplan. Platsen har transformerats från en större grusplan för parkering till en inbjudande mötesplats med nya sociala möbler, artrik grönska och en markbeläggning i natursten och betong som omsorgsfullt flätar ihop platsen.

Utöver grönska efterfrågar svenskarna fler torg med bänkar och utemöbler för spontana möten samt uteserveringar, vilket indikerar att det finns en önskan om platser för sociala möten med andra människor. Undersökningen visar också att efterfrågan på kultur, scen och konst har ökat tydligt, från 16 procent i fjol till 25 procent i år.

– För att skapa stadsmiljöer där människor trivs krävs det ett samspel mellan grönska, mötesplatser, kultur och vardagsfunktioner. Det är då attraktiva och levande miljöer uppstår. Genom att arbeta med flera lager samtidigt kan vi skapa inkluderande stadskärnor där fler känner sig välkomna och vill vara.

26%

önskar fler torg med plats för vila och spontana möten.

Från parkering till park. På uppdrag av Stockholms Stad har vi skapat mikroparkerna på Regeringsgatan. En grön paus i city med sittplatser och grönska som stärker den biologiska mångfalden och gör platsen trevligare att vistas på.

TOPPLISTA

Det här vill svenskarna se mer av i stadskärnan

1. MER GRÖNSKA OCH PLANTERINGAR – 40%
2. FLER TORG MED BÄNKAR OCH UTEMÖBLER FÖR VILA ELLER SPONTANA MÖTEN – 26%
3. FLER UTESERVERINGAR – 26%
4. MER KULTUR, SCEN, KONST – 25%
5. FLER BUTIKER – 23%

Vid planering och utveckling av en helt ny stadsdel kan ombyggnation av en bäck låta som en ovanlig plats att börja. Broparken i Linköping är ett tekniskt dagvatten-system förklätt till ett attraktivt stadsrum. En från början ganska karaktärsfri miljö har förvandlats till en mycket omtyckt offentlig park.

Ökad oro för extremväder ställer nya krav på stadens utformning

De senaste åren har flera områden runt om i landet drabbats av kraftiga skyfall som orsakat översvämningar på vägar, i hus och i hela bostadsområden, samtidigt som havsnivåerna höjs. Detta visar sig vara något som många svenskar känner oro inför. I vår undersökning uppger 60 procent att detta är något som bekymrar dem. Det tyder på att klimatförändringarna inte längre uppfattas som en framtidsfråga, utan som något som påverkar människors vardag här och nu.

Samtidigt tycker endast 35 procent att deras närområde är tillräckligt anpassat för extremväder som kraftiga skyfall, vilket är en minskning från 47 procent 2023.

Parallellt har klimatrisk blivit en allt tydligare ekonomisk fråga. Ökade skadekostnader, förändrade försäkringsvillkor och en växande medvetenhet hos investerare gör att sårbarhet för extremväder i allt högre grad påverkar både fastighetsvärden och investeringsbeslut. Klimatanpassning handlar om att hantera risker för att skydda värden över tid.

– Det vi ser är ett växande glapp mellan den oro människor känner inför extremväder och hur rustade de upplever att deras närområden är. Det gör klimatanpassning till en fråga om både trygghet och tillit till den byggda miljön. Därför behöver klimatanpassning vara en självklar del av stadsutvecklingen från början och inte en tilläggsfråga, säger Louise Didriksson, landskapsarkitekt.

För att våra städer ska kunna hantera både skyfall och värmeböljor spelar stadens utformning en avgörande roll. När städerna blir tätare ökar ofta andelen hårdgjorda och asfalterade ytor, vilket gör det svårare för vattnet att infiltreras, fördröjas och ledas bort. Då riskerar vattnet att bli ett problem i stället för en resurs, med ökade skador och kostnader som följd.

– För att minska sårbarheten behöver vi frigöra hårdgjorda ytor och arbeta med en grönstruktur som kan hantera vatten på ett naturligt sätt. Genom att planera för gröna ytor, öppna dagvattenlösningar och ekosystemtjänster kan vi skapa stadsmiljöer som bättre står emot extremväder. Grönskan bidrar dessutom till svalka under varma perioder, renare luft och mer hållbara och trivsamma miljöer för människor. Samtidigt kan rätt lösningar minska risk, skapa mervärden och bidra till att framtidssäkra investeringar i en tid där kraven från finansiering, försäkring och regelverk ökar.

35%

av svenskarna tycker att deras närområde är tillräckligt anpassat för skyfall.

TOPPLISTA

Lösningarna som svenskarna upplever gör närmiljön mer trygg och motståndskraftig mot klimatförändringar

- 1. ÅTGÄRDER SOM SÄKRAR TILLGÅNGEN TILL DRICKSVATTEN – 59%**
(vid torka eller kris)
- 2. PARKER OCH GRÖNA YTOR – 49%**
(som kan ta hand om vatten och minska värme)
- 3. TRÄD OCH SKUGGADE PLATSER – 46%**
(som ger svalka och skydd vid värmeböljor)
- 4. SAMHÄLLSBYGGNADER SOM FUNGERAR VID KRIS – 35%**
(t.ex. skolor eller vårdcentraler)
- 5. GENOMSLÄPPLIGA YTOR OCH MATERIAL – 34%**
(mark som släpper ner regnvatten i stället för att det rinner bort)

60%

av svenskarna oroar sig för
extremväder såsom skyfall
och översvämningar.

I FOKUS

Naturbaserade lösningar

I takt med att städer växer och konsumtionen ökar belastas ekosystemen allt mer. För att motverka förlusten av biologisk mångfald och minska klimatpåverkan är det avgörande att integrera naturbaserade lösningar i den byggda miljön. Genom att bygga på naturens egna system kan vi skapa robusta, flexibla och hälsosamma livsmiljöer för både människor och natur.

LÄS MER:

När södra Uppsala expanderar växer även behoven att rena det smutsiga vattnet från staden och skydda den mot översvämningar. Den nya dagvattendammen på Exercisfältet i Uppsala löser båda problemen, samtidigt som den bidrar till den biologiska mångfalden och skapar en plats där människor kan umgås och röra på sig.

Biologisk mångfald som en del av stadsutvecklingen

Biologisk mångfald är inte bara en fråga för skogar, jordbrukslandskap och naturreservat, den är också avgörande i våra städer. I takt med att de urbana ytorna breder ut sig blir det också viktigare att stadens gator, parker, gårdar och offentliga rum bidrar till att stärka naturvärden.

Regeringens handlingsplan för biologisk mångfald tydliggör att förlusten av biologisk mångfald i Sverige måste hejdas, bland annat genom mål om stärkt pollinering och att fler kommuner ska integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i sina stadsmiljöer.

– När kommuner integrerar grönska och ekosystemtjänster i den urbana miljön skapas flera värden samtidigt. Det kan handla om svalka vid höga temperaturer, förbättrad luftkvalitet och bättre förutsättningar för biologisk mångfald, men också om att utveckla mer trivsamma, hälsosamma och långsiktigt hållbara stadsmiljöer för människor, säger Anna Graaf, hållbarhetschef.

Vår undersökning visar att frågan också har stark förankring bland svenskarna. 82 procent uppger att det är viktigt att deras kommun arbetar aktivt för att stärka den biologiska mångfalden. Det ger ett tydligt mandat för förändring, men innebär också att förväntningarna på hur städer planeras och utvecklas ökar.

I praktiken handlar det inte bara om att få in mer grönska, utan om hur den utformas och hänger samman. Isolerade grönytor ger begränsad effekt, medan sammanhängande strukturer, så kallade biologiska korridorer, gör det möjligt för arter att röra sig, sprida sig och upprätthålla livskraftiga populationer.

– För att stärka den biologiska mångfalden i staden behöver naturen planeras in som en självklar del av den byggda miljön från början. Genom sammanhängande gröna strukturer och miljöer som stödjer olika arter kan vi skapa stadsmiljöer som är mer robusta, mer resilienta och bättre rustade för framtiden.

En övergiven och igenvuxen grönyta med gamla dammar i den växande stadsdelen Kneipen i Norrköping har förvandlats till en attraktiv och tillgänglig lokalpark för de boende i området. Nya möjligheter till lek, vila och möten vid vatten har gett Norrköpingsborna en unik park.

82%

av svenskarna tycker att det är viktigt att deras kommun arbetar aktivt för att stärka den biologiska mångfalden.

"När kommuner integrerar grönska och ekosystemtjänster i den urbana miljön skapas flera värden samtidigt. Det kan handla om svalka vid höga temperaturer, förbättrad luftkvalitet och bättre förutsättningar för biologisk mångfald, men också om att utveckla mer trivsamma, hälsosamma och långsiktigt hållbara stadsmiljöer för människor."

Köpenhamn som förebild för stadens utveckling

När svenskarna får välja vilken stad de vill att den egna staden ska inspireras av är det Köpenhamn som oftast lyfts fram. I motiveringarna framträder en tydlig bild av vilka kvaliteter som efterfrågas i dagens stadsmiljöer, en stad som upplevs som levande, trivsamt och mänskligt.

Det som särskilt uppskattas är den avslappnade atmosfären och det rika utbudet av restauranger, barer, kultur och butiker. Många lyfter också samspelet mellan äldre bebyggelse, samtida arkitektur, gröna miljöer och närheten till vatten. Tillsammans skapar det en varierad stadsmiljö där människor vill vistas. Det som ofta upplevs som enkelt, självklart och levande i Köpenhamn är samtidigt resultatet av decennier av medvetna och

långsiktiga prioriteringar. Stadens utveckling har inte drivits av enskilda projekt, utan av en sammanhållen strategi där mobilitet, offentliga rum, stadsdelar och investeringar hänger ihop och förstärker varandra. På så sätt har hela staden kunnat utvecklas som en helhet.

Samtidigt visar svaren att inspirationen inte bara handlar om utbud, utan också om hur staden är planerad. Köpenhamn ses som en stad där det är enkelt att ta sig fram till fots eller med cykel. Många uppskattar de genomtänkta cykelbanorna, gågatorna och hur enkelt det är att ta sig fram utan bil. Flera beskriver också staden som öppen, mindre reglerad och mer tillåtande i hur människor kan använda de offentliga rummen. Miljöerna upplevs bjuda in till möten, rörelse och stadsliv för människor i olika åldrar.

I undersökningen framträder Köpenhamn som mer än en uppskattad stad. Den blir ett uttryck för de värden många vill se mer av i sina egna stadsmiljöer, nämligen tillgänglighet, grönska, variation och ett stadsliv som bjuder in till att stanna kvar.

– I undersökningen framträder Köpenhamn som mer än en uppskattad stad, den blir ett uttryck för de värden många vill se mer av i sina egna stadsmiljöer, nämligen tillgänglighet, grönska, variation och ett stadsliv som bjuder in till att stanna kvar. Men det visar också värdet av långsiktighet och konsekvens i stadsutvecklingen, där många beslut över tid samverkar och bygger upp de kvaliteter som människor uppskattar i dag, säger Gustav Fornwall, planarkitekt.

– Att även Paris och London rankas högt är glädjande. Paris har visat hur en stad kan ställa om från bil och asfalt till grönska och kollektivtrafik, medan London satsat på aktiva offentliga rum som bjuder in till stadsliv och möten. Det är tydliga exempel på hur långsiktiga investeringar i stadsmiljön kan förändra hur en stad upplevs och används.

TOPPLISTA

Städerna som svenskarna vill att deras stad ska inspireras av

1. KÖPENHAMN
2. PARIS
3. STOCKHOLM
4. LONDON
5. BERLIN

13%

av svenskarna väljer Köpenhamn som bästa förebilden till sin egen stad.

Kontorets roll i ett förändrat arbetsliv

I en tid där arbetslivet blivit mer flexibelt behöver kontoret vara en plats som medarbetare väljer att komma till, snarare än en plats de måste vara på. Vår undersökning visar att tre av fyra svenskar anser att ett attraktivt och välfungerande kontor i stor utsträckning påverkar viljan att stanna kvar på eller välja en arbetsplats. En siffra som pekar på att kontoret fortfarande har en viktig strategisk betydelse.

Vilka funktioner är då viktigast i ett bra kontor? Högst upp på listan hamnar en god arbetsmiljö, med dagsljus, bra inomhusklimat och god akustik. Därefter följer möjligheten till både samarbete och enskilt arbete. Även den sociala dimensionen visar sig spela en central roll, 38 procent uppger nämligen att sociala ytor som främjar gemenskap är en viktig kvalitet i ett bra kontor. Det förstärks ytterligare av att 31 procent svarar att social gemenskap och närvaro av kollegor är det som i störst utsträckning bidrar till kontorets attraktivitet.

– Statistiken visar tydligt att kontoret idag behöver rymma fler funktioner samtidigt. Det måste vara en plats både för fokus och samarbete, struktur och flexibilitet. Kontorets attraktivitet handlar i hög grad om hur väl olika behov kan sam-existera. Ljuset, akustiken och möjligheten till avskildhet är avgörande för arbetsro, samtidigt som de sociala ytorna behöver bjuda in till möten och gemenskap. När dessa delar samspelar kan kontoret stödja både arbetsro, möten och en känsla av sammanhang, säger Anders Tväråna, arkitekt.

– Samtidigt blir det allt tydligare att kontor som inte möter de här behoven riskerar att tappa i attraktivitet och på sikt behöva anpassas till andra användningar, fortsätter Anders.

Utöver social gemenskap och närvaro av kollegor lyfts även eget rum, tysta och koncentrerade arbetsmiljöer samt kontorets läge och tillgänglighet fram som faktorer som skulle få svenskarna att uppskatta kontoret mer.

– I takt med att arbetslivet blivit mer flexibelt konkurrerar kontoret inte bara med andra arbetsplatser, utan också med människors vardag. När pendlingstid, flexibilitet och livspussel vägs in blir kontorets placering och koppling till service, kollektivtrafik och stadsliv en avgörande del av dess attraktivitet, berättar Anders.

TOPPLISTA

Detta skulle i störst utsträckning få svenskarna att uppskatta kontoret mer

1. SOCIAL GEMENSKAP OCH NÄRVARO AV KOLLEGOR – 31%
2. EGET RUM – 27%
3. KONTORETS LÄGE OCH TILLGÄNGLIGHET – 26%
4. TYSTA OCH KONCENTRERADE ARBETSMILJÖER – 22%
5. TILLGÅNG TILL SERVICE I ELLER NÄRA KONTORET – 18%
(t.ex. restaurang, café eller träning)

75%

svarar att ett attraktivt och välfungerande kontor i stor utsträckning påverkar viljan att stanna kvar på eller välja en arbetsplats.

Vid Masthuggskajen i Göteborg växer snart en helt ny typ av byggnad fram – en byggnad som gifter ihop sociala krav med några av stadens högsta klimatkrav. Sonyas blir Whites nya huvudkontor, och här ska Göteborgs affärsliv möta stadens kulturaktörer, älven möta staden och dagen möta kvällen. Byggnaden ska rymma både kontor och kultur och är döpt efter kulturprofilen och jazzsångerskan Sonya Hedenbratt.

"Statistiken visar tydligt att kontoret idag behöver rymma fler funktioner samtidigt. Det måste vara en plats både för fokus och samarbete, struktur och flexibilitet. Kontorets attraktivitet handlar i hög grad om hur väl olika behov kan samexistera. Ljuset, akustiken och möjligheten till avskildhet är avgörande för arbetsro, samtidigt som de sociala ytorna behöver bjuda in till möten och gemenskap. När dessa delar samspelar kan kontoret stödja både arbetsro, möten och en känsla av sammanhang."

82%

svarar att en god arbetsmiljö är viktigast i ett bra kontor.

På White strävar vi efter att skapa goda livsmiljöer inom planetens gränser – även när vi inreder våra egna kontor. När vi flyttade till vårt nya kontor i London omsatte vi principerna i praktiken: genom en cirkulär strategi återanvände vi cirka 80 procent av möblerna och minskade kostnaderna med 40 procent.

TOPPLISTA

Vilka, om några av följande faktorer, tycker du är viktigast i ett bra kontor?

1. GOD ARBETSMILJÖ – 82%
(t.ex. dagsljus, bra inomhusklimat, bra akustik)
2. MÖJLIGHET TILL BÅDE SAMARBETE OCH ENSKILT ARBETE – 62%
3. SOCIALA YTOR SOM FRÄMJAR GEMENSKAP – 38%
4. TEKNIK SOM UNDERLÄTTAR HYBRIDA ARBETSSÄTT – 34%
5. HÅLLBARHET OCH LÅG KLIMATPÅVERKAN – 13%
6. FLEXIBLA YTOR SOM KAN ANPASSAS EFTER OLIKA BEHOV – 12%

White i Malmö har flyttat in i Kungliga postens lokaler – och påbörjar här resan mot ett nytt sorts arkitektkontor. Med tankesättet att vi gästar, inte äger, har vi lagt till i stället för att ta bort. Det betyder att vi arbetar i restaurangköket, att den elva meter långa baren blir vår samlingsplats, och att lokalen öppnar upp för nya samarbeten mellan människor, företag och organisationer.

Att forma miljöer för framtiden.

SAMMANFATTANDE REFLEKTION ATT FORMA MILJÖER FÖR FRAMTIDEN

De miljöer vi bygger ramar inte bara in våra liv – de påverkar hur vi lever dem. Hur vi mår, hur vi möts, hur trygga vi känner oss och hur väl vardagen fungerar över tid. I takt med att samhället förändras blir också sambandet mellan människa, plats och livskvalitet allt tydligare.

Årets rapport visar att människor efterfrågar mer än funktionella bostäder och effektiva stadsmiljöer. Det finns en tydlig längtan efter närhet till natur, social gemenskap, trygghet och miljöer som skapar förutsättningar för ett hållbart vardagsliv. Samtidigt ökar medvetenheten om hur den byggda miljön påverkar både hälsa, klimat och livskvalitet och om vikten av att utveckla städer som håller över tid.

Det ställer nya krav på hur vi utvecklar våra städer. Framtidens miljöer behöver vara flexibla, resilienta och resurseffektiva men också mänskliga, inkluderande och meningsfulla. När allt fler projekt handlar om att utveckla det som redan finns blir förmågan att förstå platsens kvaliteter, människors behov och de långsiktiga

konsekvenserna av olika beslut allt viktigare. Arkitektur handlar därför inte bara om byggnader. Det handlar om att skapa sammanhang där människor vill leva, arbeta och mötas. På White har forskning, internationella perspektiv och interdisciplinärt samarbete länge varit en viktig del av hur vi arbetar med stadsutveckling och arkitektur. Det handlar om att förstå hur våra miljöer påverkar människor över tid och om att skapa bostäder, kvarter och stadskärnor som håller för både dagens och morgondagens behov.

För i slutändan är det kanske just där framtidens mest attraktiva och hållbara städer formas – i människors vardag, relationer och upplevelser av platsen omkring dem. Och det är också där arkitekturen har möjlighet att göra verklig skillnad.

I hjärtat av Borlänge har Högskolan Dalarna fått ett nytt campus – en modern, flexibel och inbjudande miljö för lärande och arbete. Vi har haft uppdraget att utveckla interiör och ljusdesign med fokus på långsiktighet, återbruk och identitetsskapande rum som stödjer högskolans framtida arbetssätt.

Rhodos i Lund är studentbostäder med hög arkitektonisk kvalitet utan avkall på hållbarhet och med särskilt fokus på gemenskap och det sociala livet på gården.

Omslag: Västergårdsparken är en ny stadsdelspark i det framväxande Järvastaden i Solna. Här har ett område med tät skog i kuperad terräng förvandlats till en inbjudande, grön och multifunktionell park för alla. Parken har utformats för att stärka både sociala och ekologiska värden i Järvastaden och resultatet av dialog där invånarna bland annat efterfrågade trygga platser för unga.

BILDER

Atrium Ljungberg, Måns Berg, Peter Brinch, Mats Ek, Julia Ekman, Emil Fagander, Signe Find Larsen, Bertil Hertzberg, Anna Kristinsdóttir, Jann Lipka, Ken Pils, Paul Riddle, Henrik Rosenqvist, WAX, White Arkitekter, Thomas Zaar & Adobe Stock.

Denna rapport publiceras även på vår hemsida, www.whitearkitekter.com

© White arkitekter AB 2026

White Arkitekter är ett av Skandinaviens ledande arkitektkontor. Vi arbetar med hållbar arkitektur, design och stadsutveckling i en internationell kontext för nuvarande och kommande generationer. Vår mission är att, med arkitekturens kraft, driva omställningen till ett hållbart liv. Vår vision är att alla våra projekt ska vara formstarka, regenerativa och klimatneutrala till år 2030. Vi är ett medarbetarägt arkitekturkollektiv som utgörs av cirka 500 medarbetare med närvaro i Sverige, Storbritannien, Tyskland och Kanada.

